

Makt til å endre eget liv

 FORUT
VERDEN KAN FORANDRES

RAPPORTMAGASIN SOMMEREN 2023

Takk for at du støtter FORUT. Sammen bidrar vi til beskyttelse, utvikling og livsmestring, slik at flere får makt til å endre sine egne liv.

Dette fikk vi til sammen i 2022

Kjære FORUT-venn!

Takk for at du er med på å forandre verden! På vegne av FORUT og våre partnerorganisasjoner i Asia og Afrika takker jeg varmt for at du har støttet arbeidet vårt det siste året.

I årets rapportmagasin kan du lese om vårt utviklingssamarbeid i Asia og Afrika, om FORUTs globale politikkarbeid og om samarbeidet vi har med barnehager, skoler og virksomheter i Norge. Vi er takknemlige og stolte for den tilliten vi har fått og resultatene vi har oppnådd.

Resultater handler om tall. Om tall som teller. Derfor har vi løftet fram noen tall om hvor mange som har fått hjelp og en ny start det siste året med støtte fra FORUT.

Resultater handler også om mye mer enn tall! Resultater er historiene om barn, kvinner og menn med makt til å endre egne liv. Det handler om rettighetskamp og politiske gjennomslag. Det handler om kampen mot fattigdom og for en mer rettferdig verden.

I FORUT mener vi at utvikling krever en helhetlig tilnærming, der arbeidsområder må virke sammen for å få de ønskede resultatene. Vi løfter fram fire slike områder i rapportmagasinet; psykisk helse, barnerettigheter, likestilling og rus som utviklingshinder. Til sammen skaper dette utvikling, selv i et så krevende år som det vi har lagt bak oss.

Vi hadde ikke klart dette uten støtten fra alle FORUT-faddere, barnehager, skoler, næringsliv og andre engasjerte støttespillere. Tusen takk!

Jeg håper du vil lese rapportmagasinet for 2023 og ønsker deg en riktig god sommer.

*Ida Oleanna Hagen,
generalsekretær*

Norge

75 000 barn i Norge har lært om verden og bidratt til forandring ved å delta i FORUTs kampanjer i skoler og barnehager.

Sierra Leone

Zambia Malawi

11 691 barn og unge i Sri Lanka, India, Sierra Leone og Malawi deltok i beslutningsprosesser som påvirker dem.

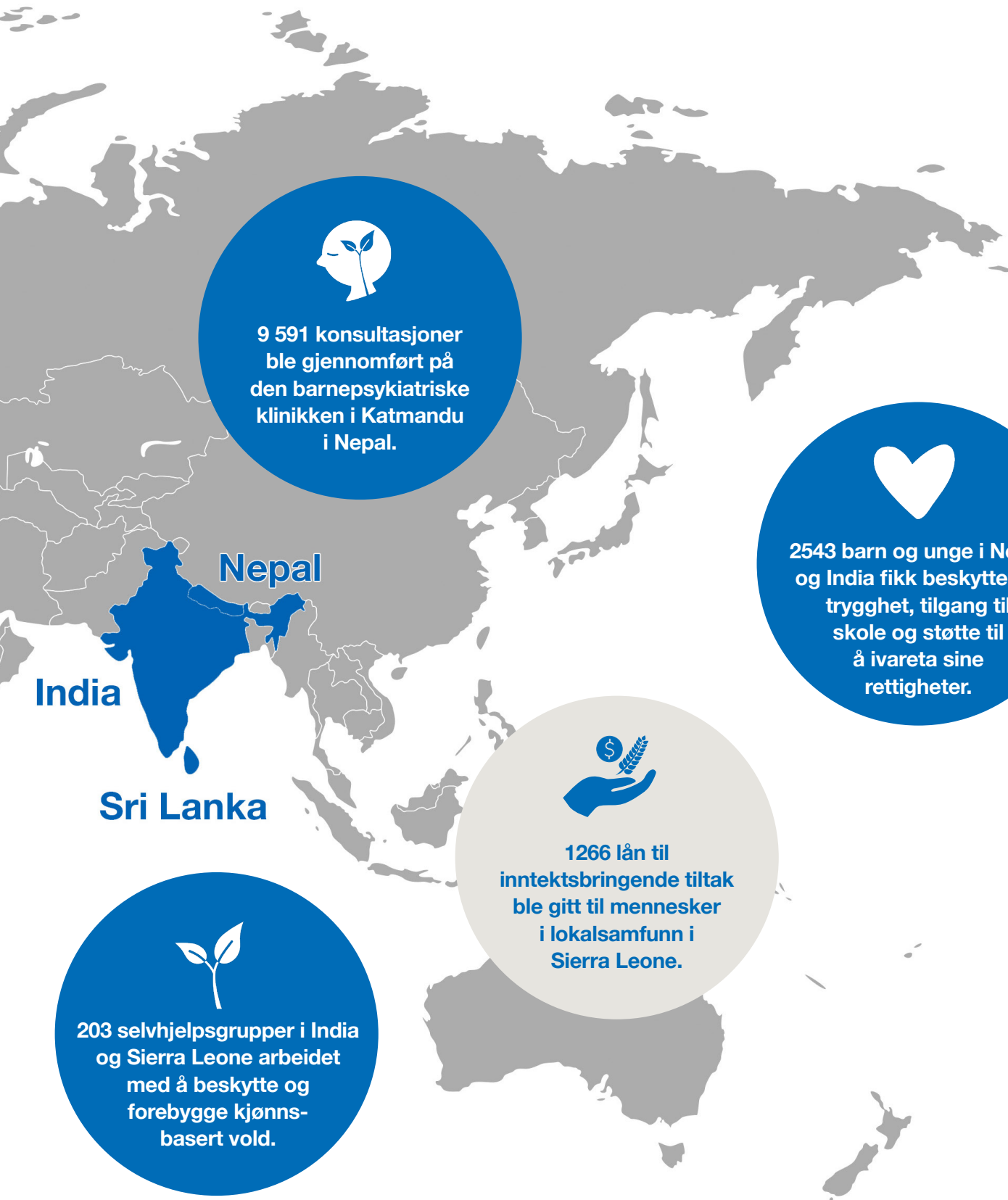
FORUT
VERDEN KAN FORANDRES

Roald Amundsens veg 1B • 2816 Gjøvik • Tlf: 61 18 74 00 • E-post: forut@forut.no • www.forut.no

Facebook: FORUT - Solidaritetsaksjon for utvikling **Twitter:** @FORUT_No **Instagram:** @FORUTFORUT

- FORUT støttes økonomisk av FORUT-faddere, norske skoler og barnehager, norsk næringsliv og Norad.
- FORUT arbeider i Nepal, India, Sri Lanka, Malawi, Zambia og Sierra Leone.
- FORUTs eierorganisasjoner er IOGT, Juvente og Juba.
- FORUT er medlem av Innsamlingskontrollen og Etisk Handel Norge.

9 591 konsultasjoner
ble gjennomført på
den barnepsykiatriske
klinikken i Katmandu
i Nepal.

2543 barn og unge i Nepal
og India fikk beskyttelse,
trygghet, tilgang til
skole og støtte til
å ivareta sine
rettigheter.

1266 lån til
inntektsbringende tiltak
ble gitt til mennesker
i lokalsamfunn i
Sierra Leone.

203 selvhjelpsgrupper i India
og Sierra Leone arbeidet
med å beskytte og
forebygge kjønns-
basert vold.

I 2022 hadde FORUT en omsetning på 54,7 millioner kroner. Av FORUTs totale kostnader har 85,7 % gått til formålet. 2,5 % av totale kostnader har gått til administrasjon. 11,8 % av pengene ble brukt på produksjon og gjennomføring av pedagogiske opplegg, kampanjer og innsamlingsaksjoner.

FORUT driver utviklings samarbeid med 16 partnerorganisasjoner i Asia og Afrika. To av disse er regionale alkoholpolitiske allianser i Vest-Afrika og det sørlige Afrika (skravert felt på kartet).

Forsidebildet: Maureen (17) gjør tunet klart for en ny dag i landsbyen Patsankhondo i Malawi. FORUTs partner Malawi Girl Guides Association (MAGGA) jobber i landsbyen, blant annet med familieprogrammet «Happy Family».

Bedre tilbud til barn og unge i Nepal

FORUT og vår partnerorganisasjon Child Workers In Nepal (CWIN) fortsetter å bygge ut tilbudet for barn og unge med psykiske problemer i Nepal. Det siste året er viktige avtaler signert med blant andre helsemyndighetene i landet og det nasjonale psykiatriske sykehuset i Katmandu.

Det startet med én barnepsykiater og en provisorisk avdeling for åtte år siden. Nå har Nepal fått en barnepsykiatrisk klinikk i Katmandu, et system for å dekke hele landet med små utposter og telemedisin, og viktigst av alt: et sterkt barnepsykiatrisk fagmiljø i utvikling.

CWIN og FORUT har nå signert en avtale med Kanti barnesykehus om å åpne en sengepost på den barnepsykiatriske klinikken som er bygget som en del av sykehuset. I tillegg er en samarbeidsavtale med nepalske myndigheter som sikrer drift

CWIN-leder Sumnima Tuladhar signerer en avtale med Kanti barnesykehus i Katmandu. Dr Arun Kunwar til venstre er faglig ansvarlig.

av klinikken, signert av helseministeren i Nepal, CWIN og FORUT.

I samarbeid med norske og nepalske myndigheter etableres det også en ungdomspsykiatrisk avdeling ved det offentlige psykiatriske sykehuset Mental Hospital Lagankhel i Katmandu.

Før FORUT satset på psykisk helse sammen med CWIN og norske psykiatere, fantes det knapt noe tilbud innen barne- og ungdomspsykiatri i Nepal. Mange unge fikk feil behandling og oppfølging

sammen med voksne pasienter, eller de måtte rett og slett klare seg uten faglig hjelp. Klinikken i Katmandu ledes av Dr Arun Kunwar. Teamet hans tar imot en jevn strøm av behandlingstrengende barn og deres foresatte hver dag.

Tilbudet er også en viktig brikke i CWINs arbeid med følge opp barn som er reddet ut av omsorgssvikt, vold og overgrep, som fra før består av krisetelefonen Child Help Line og transitthjemmene Balika Peace Home for jenter og CWIN Boys Transit Home for gutter som trenger beskyttelse.

Samarbeid om utdanning

Dr. Jasmine Ma fra den psykiatriske barneklubben ved Kanti Children's Hospital i Katmandu forsvarte i januar 2023 sin doktoravhandling ved UiT Norges arktiske universitet i Tromsø. Tema for avhandlingen var barn og unges psykiske helse i Nepal. I 2015 hadde Nepal én eneste barnepsykiater. Nå har klinikken en avdeling med sju psykiatere og åtte kliniske psykologer. Samarbeid mellom FORUT, CWIN og norske psykiatere har bidratt til at hele staben har fått støtte til spesialisering.

Ny kunnskap om traumer

FORUT og Mental Health and Human Rights Info (MHHRI) har utviklet en kursmanual om hvordan alle, ikke bare psykologer og psykiatere, kan hjelpe barn som har vært utsatt for seksuell vold. Nære omsorgspersoner og lokalsamfunnet er viktige for å kunne hjelpe et barn for å overkomme eller leve bedre med traumene fra overgrep. Hjelperne må også lære å ta vare på seg selv for å unngå egne traumer. I november kunne manualen endelig prøves ut på et kurs i Nepal.

Varme hjerter og trygge familier i Malawi

«Vi er rollemodeller og vi er glade sammen» synger et stort kor i utkanten av Lilongwe i Malawi. De ønsker varmt velkommen til møte i «Happy family» – familiegruppa som er hjertet i landsbyen.

50 familier er med i gruppa i Patsankhondo, en av mange som drives av FORUTs partnerorganisasjon Malawi Girl Guides Association (MAGGA). Alle deltakerne har t-skjorter med påskriften «Banja La Chitsanzo»; rollemodellfamilie.

«Happy family»-møtene er en sosial møteplass og trygg arena for å snakke om det som er vanskelig med å være forelder og ektefelle. Her lages en felles plattform for familielivet ved å snakke om for eksempel rus, barneekteskap, vold, intimitet og oppdragelse.

Resultatet er bedre foreldre, barn som blir prioritert og glade familier. Gruppa som helhet blir også en stor ressurs for hele landsbyen.

Elia Kamzati reiser seg sammen med kona Leni. De vil gjerne dele sin historie.

– Før drakk jeg og var voldelig, begynner Elia. Han løfter hånden mot Leni for å demonstrere hvordan han slo henne, men hun er ikke redd lenger.

– Det var en vanskelig tid. Leni og barna spiste middag på tidspunkter de visste at jeg ikke kunne skade dem eller lage trøbbel. Men nå har vi lært om rollene våre og vi tar hensyn til hverandre. Vi kan fortelle vår historie til andre for å hjelpe dem, forteller Elia engasjert.

Han tar tak i Leni og gir henne en god klem for å vise at det er nye tider. Sammen med «Happy family»-gruppa har også Elia og Leni klart å redde datteren ut av et voldelig forhold og fått henne tilbake på skolen.

– Det er mange som spør om hjelp. MAGGA og FORUT må aldri slutte med dette programmet. Det er så viktig at flere familier får oppleve den forandringen vi har gjort, sier Elia.

Parene på møtet kaster seg rundt hverandre. Det deles ut lange klemmer. Smilene og latteren sitter løst. Mange begynner å syng og danse. Det er ingen grunn til å skamme seg over å vise kjærlighet offentlig, men sannheten er at dette er svært uvanlig å se på landsbygda i mange afrikanske land.

Ny alkoholpolitikk i Sierra Leone

Det vest-afrikanske landet Sierra Leone har fått en ny alkoholpolitikk. Den ble vedtatt av regjeringen i november 2022. Loven innfører viktige politiske og lovgivende reformer for å redusere skader fra alkoholbruk.

Verdens helseorganisasjon (WHO) har pekt på tilgjengelighet, pris og regulering av reklame som de beste tiltakene for å redusere skader fra alkohol, og det er nettopp dette som nå står på agendaen i Sierra Leone.

Loven ble lansert 12. april 2023 på et arrangement som ForUT Sierra Leone, Sierra Leone Alcohol Policy Alliance (SLAPA) og Helse- og sanitetsdepartementet sto bak. Arrangementet tiltrakk seg publikum fra alle samfunnslag, inkludert skolemyndigheter, skoleelever, representanter fra departementene og aktivister i sivilsamfunnet.

Global handlingsplan

I 2022 vedtok Verdens helseforsamling (WHA) en global handlingsplan for å motvirke skader fra alkoholbruk. Tre års arbeid i WHO, FORUT og andre sivilsamfunnsorganisasjoner har ført til en god plan der folkehelse settes foran alkoholindustriens ønske om økt salg og høyere fortjeneste. Mange fattige land har nemlig ikke en egen alkoholpolitikk for å beskytte folkehelsen.

FORUT jobber tett med Global Alcohol Policy Alliance (GAPA), et nettverk av ikke-statlige organisasjoner og mennesker, som tar til orde for en effektiv alkoholpolitikk, fri for kommersielle interesser. FORUTs Øystein Bakke er sekretær i GAPA.

Framtidshåp i en do!

Over halvparten av Sierra Leones åtte millioner innbyggere er ekstremt fattige. Mange barn går ikke på skole, men det er likevel håp i det lille landet, på et sted du kanskje ikke tenker at håp kan være – nemlig på do.

Koroma Memorial Junior ungdomsskole er en viktig del av lokalsamfunnet Port Loko. Ungdommene er stolte av skolen sin, men tidligere vegret mange seg for å gå på skolen på grunn av toalettfasilitetene, som lignet mest på et søppelskur. Flere av ungdommene bor langt unna og kunne ikke stikke hjemom for et dobesøk. Andre

holdt seg hele dagen eller dro tidlig hjem. Noen kom ikke på skolen i det hele tatt.

Vår partnerorganisasjon FoRUT Sierra Leone jobber i Port Loko med både kvinne- og barnegrupper, arbeidstrening og bondeorganisasjoner. De fikk vite at ungdom mistet skolegang på grunn av manglende toaletter på skolen og tok raskt affære. I oktober 2022 ble det nye toalettanlegget på Koroma Memorial åpnet med brask og bram av glade ungdommer og foreldrene deres. Ungdommene føler seg tryggere med de nye doene, og universell utforming gjør at

også eleven i rullestol kan bruke dem.

Utfordringene står i kø i det fattige landet: Skolebygg er fortsatt ødelagt etter den blodige borgerkrigen, klasserommene er overfylte og lærere mangler formell lærerutdanning. Mange skolebygg mangler tilgang på rent vann og toaletter. FORUTs partnerorganisasjoner i Sierra Leone, FoRUT og Pikin-to-Pikin, møter nettopp disse utfordringene. De utdanner lærere og bygger skoler, brønner og toaletter. Det er viktig for at så mange barn som mulig får gå på skole. Da blir det færre barneekteskap og flere får en bedre framtid.

Ny barneaksjon fra Malawi

Fra høsten 2023 kan barn i Norge bli kjent med femåringen Hamphless og livet i Malawi – Afrikas varme hjerte. FORUT Barneaksjonen tar denne gangen for seg temaer som vennlighet, takknemlighet, kosthold og barnerettigheter. Gjennom filmer, fortellinger, pekebok, plakater og aktiviteter lærer barna om en spennende og annerledes kultur. Spellemannsvinnerne Silje og Maria har laget ny barnemusikk. Aksjonen avsluttes med en innsamlingsaksjon til FORUTs arbeid for barns rettigheter.

Barn er medborgere

Barnearbeidere i India, som er organisert i fagforeningen «Bhima Sangha», gjør en viktig jobb for å holde politikere ansvarlige og kreve at de prioriterer barn og unges rettigheter og problemstillinger. Den 30. april, som er den nasjonale barnearbeidsdagen i India, overrakte barn fra Bhima Sangha et manifest til kandidatene i delstatsvalget i Karnataka. FORUTs partner, The Concerned for Working Children (CWC), støtter barn som organiserer seg i barnekommunestyre og fagforeninger, slik at de kan kreve rettighetene sine.

Patmaroge (til høyre) sammen med ektemannen Rajkumar og datteren Nirojsjini. Sønnené Arunram og Uvanram var ikke til stede.

En ny start på Sri Lanka

Minefeltene er ryddet og Patmaroge er endelig tilbake der hun vokste opp, helt nord på Sri Lanka. Med en stor tomt, et lite starthus og muligheter for inntekt, vil hun lage en framtid med familien sin. Men det er tøffe tider på Sri Lanka og vanskelig å skaffe nok mat.

I flere år har FORUT samarbeidet med myndighetene og den lokale partnerorganisasjonen RAHAMA om gjenbosetting av flyktningfamilier nord på Sri Lanka. Arbeidet finansieres blant annet av Sandefjord og Hetland videregående skoler. I ett av de blå husene rett sør for Jaffna by, bor Patmaroge og familien.

Hun var 14 år da familien flyktet fra borgerkrigen i 1996. Jaffna-halvøya var ødelagt av krig. Tusenvis av sivile hadde mistet livet og titusenvis av familier måtte flykte. Hun husker alt sammen. På flukt fant hun mannen Rajkumar og de stiftet familie.

– Dette er min mors hjemsted, og jeg er så lykkelig over å være tilbake. Her har vi fått en ny start takket være FORUT og samarbeidspartnere i Norge og på Sri Lanka. Dette er et enkelt hus, men med en solid grunnmur er det et godt grunnlag å bygge videre på, sier hun.

En viktig del av FORUTs likestillingsarbeid er å utvikle kvinnelig entreprenørskap og egne inntekter. På denne måten kan vi nå hovedmålet til FORUT: å gi mennesker makt til å endre egne liv. Mens mannen Rajkumar jobber som snekker, dyrker Patmaroge mango, vannmelon, nøtter, mais og banan.

– Jeg skal gradvis utvikle og utnytte åkerlandet vårt og tjene på salg av overskuddsvarer på markedet. Det er viktige inntekter for oss, men regntida er annerledes enn før og det er tøffe tider på Sri Lanka, så det er vanskelig, sier hun.

Like muligheter?

FORUT Skoleløpet 2023/24 handler om likestilling. I Malawi blir hele 40 % av jentene giftet bort når de fortsatt er barn. Mange må slutte på skolen. Det er ikke lett å vokse opp som jente i et mansdominert samfunn. I undervisningsfilmen møter vi 11-åringen Favor. Hun er jentespeider og gjør mye for at både jenter og gutter i Malawi skal bli bevisste på sine rettigheter.

I år bidrar også FORUT-ambassadør Selda Ekiz med en egen videoserie: «Selda forklarer». Her gir hun gode svar på for eksempel «Hva er likestilling?» og «Hva er forskjellen på likhet og rettferdighet?».

Sykler for likestilling

Stephen Mulonda fra Zambia er 85 år og sykler rundt for å hindre vold mot kvinner. Sykkelgruppa i den fattige Puapala-provinsen jobber med å bevisstgjøre medmennesker om skadelig maskulinitet. De tar tak i saker som omhandler psykisk og fysisk vold, gir veiledning og kobler på politiet når saken krever det. Årsakene til vold er sammensatte. Det er hardt å livnære seg her.

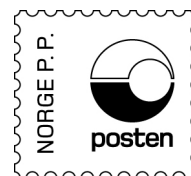
Før programmet “Count me in too. Men for gender equality”, som drives av Caritas Mansa og støttes av FORUT, var kjønnsbasert vold noe mange kjente til, men ikke snakket om. Initiativet har ført til mer kunnskap og redusert vold mot både kvinner og barn.

Samitha inspirerer!

Samitha Sugathimala er programdirektør i FORUTs partnerorganisasjon FISD på Sri Lanka. Hun er leder av den asiatiske delen av nettverket MenEngage, som arbeider for at menn må være en aktiv del av innsatsen mot urett, vold og diskriminering av kvinner. I januar 2023 ble hun også utnevnt til co-chair for MenEngage globalt. Samitha får dermed en enda mer kraftfull stemme for like rettigheter for alle kjønn både globalt, regionalt og i nettverket til FORUT.

Avsender:
FORUT,
Boks 300,
2803 Gjøvik

Til minne om Terje Heggernes

FORUTs første generalsekretær og mangeårige medarbeider Terje Heggernes, døde søndag 7. mai 2023, 72 år gammel.

Terje viet sitt liv i solidaritetens tjeneste. Han var et utpreget organisasjonsmenneske, en systematiker full av klokskap og strategiske evner og med en naturlig autoritet. Han var handlekraftig og en mester i å se løsninger der andre så problemer. Han var en som ble lyttet til.

Som ung engasjerte Terje seg i freds- og edruskapsarbeid i ungdomsorganisasjonen Norges Godtemplar Ungdomsforbund (nå Juventé). Han hadde mange verv og oppgaver og var i en periode også profilert forbundsleder.

Terjes livsverk var oppbyggingen av FORUT, fra han ble ansatt som generalsekretær da organisasjonen ble stiftet i 1981. Med sitt organisasjonstalent, sterke pågangsmot og store gjennomføringskraft ledet han FORUT i 24 år. Senere arbeidet han som stedlig representant på Sri Lanka og som seniorrådgiver med ansvar for studiereiser og FORUT-faddere. Han var en samfunnsbygger, en sosial entreprenør og en gründer.

Terje var også et svært raust menneske både som venn og kollega. Han var visjonær og inspirerte alle rundt seg. Han skapte engasjement, arbeidsglede og en sterk lojalitet til felles oppgaver og mål.

Alle som ble kjent med Terje ble preget av hans urokkelige optimisme og tro på menneskers iboende kraft og evner. Terje vil bli dypt savnet. Men størst er savnet og sorgen for hans elskede kone Runa, sønnene Pål og Even og deres familier.

Kollegaer og venner fra Norge og hele det globale sør takker varmt for alt han han betydd for oss. Vi lyser fred over Terje Heggernes sitt minne.

Slik kan du støtte FORUT

Verden kan forandres når vi samarbeider. Derfor er FORUT alltid på jakt etter gode partnere, frivillige og givere som vil være med på dugnaden mot fattigdom og for en mer rettferdig verden.

FORUT bedriftsfadder

En samarbeidspartner som tar samfunnsansvar, er transportkonsernet Torghatten AS.

Torghatten er FORUT Bedriftsfadder og bidrar til beskyttelse og utvikling for utsatte barn i Nepal. Det startet med en stor gave til krise- og transitt-hjemmet Balika Peace Home. Høsten 2022 ble et nytt flerbruksbygg åpnet. Det skal være en daglig møteplass og mestringsarena for mellom 40 og 60 jenter som til enhver tid er under beskyttelse og omsorg på Balika Peace Home.

Eksempler på andre bedrifter som samarbeider med FORUT er Urbane Totninger, Kai Canari Holding AS, Thermo-Floor, Oslo Yogafestival, Gjøvik kommune, Innlandet fylkeskommune og Digitanse. Det er mulig å tegne bedriftsfadderskap fra 1000 kroner og oppover i måneden.

FORUT-fadder

Den mest effektive måten å støtte FORUTs arbeid på, er å bli fastgiver. Som FORUT-fadder bidrar du med 250 kroner i måneden for å skape trygghet og utvikling for kvinner og barn i våre samarbeidsland. Fadderskap kan også gis bort i gave, for eksempel til barn eller barnebarn.

Gi gave eller start innsamling

Vi er takknemlige for alle som vil gi gaver,

testamentariske gaver og minnegaver – eller starter innsamlingsaksjoner til FORUT i sosiale medier. Les mer om hvordan du går fram på forut.no.

Reis med FORUT

FORUT tilbyr studieturer til flere av våre samarbeidsland. På disse reisene møter du FORUTs partnerorganisasjoner og blir kjent med lokal kultur, politikk og andre samfunnsforhold. Gjennom møter med enkeltmennesker vil du erfare at vår felles innsats gjør en forskjell.

FORUTs nettbutikk

FORUT direkteimporterer varer fra våre prosjekter og leverandører i sør – spesielt i Nepal og Sri Lanka. Vi har god oppfølging av leverandørene og kan derfor tilby en rekke rettferdige produkter produsert under gode forhold. FORUT er medlem i Etisk Handel Norge. Se vareutvalget på forut.no/nettbutikk.

Pedagogiske aksjoner

FORUT lager omfattende pedagogiske opplegg til barnehager og skoler i Norge. De er gratis å motta og avsluttes med en innsamling til FORUTs arbeid. Tips gjerne din lokale barnehage eller skole om FORUT Barneaksjonen og FORUT Skoleløpet.

Vi samarbeider også med videregående skoler som ønsker sitt eget solidaritetsprosjekt – et unikt innsamlingsmål hvor elevene kan følge resultatene over tid.

Bli frivillig

Vi trenger stadig hjelp fra frivillige. Blant annet kan du bidra i FORUTs julebutikk og med pakking av materiell til skoler og barnehager.

Ta kontakt for en samtale om hva vi kan få til sammen, eller skann QR-koden for å lese mer.

Ingvar Midthun
Seniorrådgiver
Tlf: 990 42 564
E-post: ingvar@forut.no

